

SANTA BÀRBARA

full parroquial

VILA FRANCA DE BONANY

Dp. Leg. PM 26-1980. núm 39. NOVENBRE de 1983

PARROQUIA
DE
VILA FRANCA

ANY DE LLUC. L'ESGLÉSIA DE MALLORCA PREPAPA EL PRIMER CENTENARI DE LA CORONACIÓ DE LA IMATGE DE LA MARE DE DÉU DE LLUC. FA CINQUATA ANYS, ELS NOSTRES PADRINS CELEBRAREN LES NOCES D'OR. ERA L'ANY 1934.

DE LA VILA PUJAREN A LLUC EL DIUMENGE DIA 2 DE SETEMBRE D'AQUELL ANY 1934. FOREN 230 PELEGRINS. A LES VUIT DEL MATÍ ELS BLAVETS ELS FEREN UNA BONA ACOLLIDA A L'ENTRADA DEL SANTUARI.

MÉS TARD, A LES 10, ANAREN A L'OFICI. EL CELEBRANT FOU D. MATEU BAUZÀ, ALESHORES EL VICARI JOVE DE PUIGPUNYENT. VA PREDICAR D. GUILLEM PARETS, QUE, SEGONS LES CRÒNIQUES, "EXPUSO LA UNIVERSALIDAD DE LA DEVOCIÓN A MARIA"; I VA CANTAR UNA MISSA A TRES VEUS UN GRUP DE JOVES DE VILA FRANCA.

col.laboracions UN CRIT EN EL DESERT

Anar de rodolons no és cap vega,
trobat que és un quadre molt trist,
en el món sempre s'ha vist
que, el qui està ferit gemega.

M'agradaria que em donassin sa definició d'una persona (en aquest cas un deficient mental) que cada dia ens dona una punyida en es cos i en es cor; una persona que mos lleva dies, anys de vida, que mos mata a poc a poc, que no mos deixa fer sa feina que toca perquè sempre hem d'estar pendants d'ella. Què me contestarieu? Que no té coneixement i que li hem de deixar passar? Però, perquè li deixem passar no lleva de que ens acurça sa vida i de que mos mata a poc a poc.

Jo em pregunto: ¿És a aquestes persones que voltros voleu donar vida? A un malforjat, físic i mental, que d'aquí a cent anys n'hi hurà més que mosques?

A això deis caritat? Quina caritat teniu per aqueixes altres persones que tant i tant sofreixen? Perquè no preniu amb ses vostres mans aquestes mateixes caritats i vos en duis una setmana per hom a ca vostra a una d'aquestes persones i sabreu quina cosa és sa caritat verdadera? Perquè a sa verdadera només la coneixen aquells que la practiquen, però no tots els qui la prediquen.

Crist va dir: Apreniu de mi... i feis el que vos he manat; o sigui, fer sa caritat amb ses obres i no tan sols de paraula.

I per fer-la d'obra seria molt guapo que fessi tanta propaganda perquè el Govern fes a cada província un Centre on tots hi poguessin anar (i estassin ben atesos i que ajudàs un poc més a aquestes famílies que tenen sa desgràcia de tenir-ne un) com propaganda heu feta en contra de sa despenalització.

L'Evangeli diu: (més o manco) Si sa figuera se seca arrebaussau-la. Si s'arbre no dona fruit tallau-lo. Però jo vos dic que si neix cugula dins es blat i la segau amb so blat, no haureu aclarit res, perquè tota sa llavor ja s'ha espolsada i ha quedada en terra per l'any qui ve tornar a néixer i tornar tenir ses blateres brutes. Si l'haguéssiu collida quan era petita, o no l'haguéssiu deixada néixer, no vos donaria cap mal de cap i tendrieu es blat ben net.

Quin fruit poden donar aqueixes persones a no esser maldecaps a sa família i a sa societat?

Jo el que he dit sempre: que un ministre hauria d'esser de s'ofici de lo que ell és ministre. No sé si em deix entendre; jo voldria que aquests que no ho volen fossin pares d'una o dues d'aqueixes "persones", per a veure sa caritat que tendrien per ells i per ses altres famílies que en tenen o que n'han de tenir.

O farien sa llei de s'embut... a s'enrevés?

Apreniu de mi, deia Crist, però... Ell feia allò que predicava.

Jo vos vull demanar:
deixau ses coses tal com són.
no poseu més miseri en el món
que ja basta sa que hi ha.

Perquè sembrar arbres tarats
si no les heu de deixar créixer?
Perquè los heu de fer néixer
si tammateix seran marginats?

Jaume Nigorra

DESPRÉS D'AVUI

Mallorca, he dit res dolent?. Vos incomoda que digui Mallorca o preferiu que digui m...? Vos molesta, perquè sabeu que es quatre que quedam, volem dir Mallorca. L'estimam, no volem consentir que ens prenguin el poc que queda. L'estimam i no volem fer d'ella una soll. Ah, que no vos convé?. Normal perquè sempre haviu fet d'ella el que vos havia donat la gana. L'estimam, estam enamorats d'ella. És perquè, no ho sabem, potser que sigui per la seva bellesa, per la seva natura o tal vegada, perquè ens hem adonat que ja quasi no queda res a palpar.

Els mallorquins hem vist sempre el negoci i potser que ara, tal vegada fa molt de temps, hàgim dit basta, uns per la vergonya i altres per convenciment, però, encara en queden, i el dia que se'n vagin de pic-nic, no trobaran un bocí de terra sense haver-hi una llauna o una palada de formigó, i quan no puguin trobar l'ombra d'un arbre diran: me pareix que és massa tard. Ara és l'hora de dir basta, i llavors dir Mallorca, o sinó després sempre haurem de dir m...

Jaume Rabassa

Editorial

HE SOMIAT UN PAÍS...

He somiat un país en el qual les persones es valoraven per lo que eren, més que no per allò que tenien o bé aparentaven tenir...

En el qual la gent s'alegrava dels èxits, encerts i triums dels veïnats i coneguts, i al mateix temps eran molts discrets i procuraven no orejar els defectes, vicis i intimitats...

Un país en el qual es parlava sovint d'allò de bo que havia fet aquella persona o aquella altra, d'aquell gest desinteressat, d'aquella acció lloable i digna d'imitar, d'aquell testimoni d'entrega i d'ajuda mútua, d'aquelles persones que havien fet les paus i d'aquelles altres que s'havien ajudat en moments de crisi o dificultosos...

He somiat un país en el qual les persones amb dobbers i riqueses havien renunciat a guanys elevats a canvi de poder donar treball i vida a aquells que en cercaven, i també he somiat treballadors participant en la gestió de les empreses, honrats, responsables i conscients en la seva jornada laboral...

He somiat un país on es respectava el dret a la vida abans de néixer i on els més vells eren estimats i gaudien d'una gran consideració i afecte, cercant per a ells lo millor, encara que això suposàs sacrificis i més d'una privació en les famílies...

He somiat un país on els vells i malalts no eren utilitzats només a l'hora de donar un vot, ni els joves manipulats amb drogues, tele i discoteques...

He somiat un país on els cristians participaven en l'Eucaristia només per convenciment i necessitat que no perquè estava manat, i on els creients no miraven el rellotge, per por de dedicar algun minut de massa al Senyor en lloc del programa televisiu o la tertúlia de cafè...

He somiat un país on la gent era agraiada amb aquells que lliurement i d'una forma desinteressada treballaven a favor dels altres...

¿Què fas tu perquè el teu poble s'hi assembli?
de "BONA PAU" Montuïri

MOVIMENT

DEMOGRÀFIC NAIXEMENTS

mes d'Octubre:

Catalina Rosselló Bate
filla de Gabriel i de
Yvone Pauline

N O C E S

mes d'Octubre:

Sebastià Rosselló Garí
amb Maria Immaculada
Barceló Nicolau.

Guillem Gayà Barceló amb
Margalida Garí Monserrat.

Martí Gómez Mayol amb
Margalida Sureda Nicolau.

HAN MORT

mes d'Octubre:

Montserrat Barceló Pocoví
als 68 anys.

Margalida Ferriol Riera
als 52 anys.

OPINIÓ

UN POBLE VIU

És bo que un poble se senti viu, però per a sentir-s'hi cal que siguin els seus habitants els qui li donin vida, perquè ell, per si mateix, no en té.

A les grans ciutats, tota persona amb inquietuds culturals, esportives... troba sempre un lloc on poder desenvolupar l'activitat que més li agrada; hi ha bones instal·lacions esportives, cinemes, biblioteques, actes culturals...

Però en els pobles petits estam molt mancats d'aquests tipus d'actes. Per no haver-hi, ni tan sols tenim un equip de futbol, no importa la categoria, perquè els al·lots i joves amb ganes de practicar-lo, ho puguin fer sense haver-se de desplaçar a altres pobles veïnats. Menys mal que tenim una pista, gràcies al Col·legi d'EGB, on es poden practicar diferents classes d'esports: tenis, boleibol, etc.

Si esportivament tenim poca cosa per a poder triar, encara menys en tenim si volem estar un poc al corrent del món cultural. Perquè en aquest terreny si sembla que estiguem deixats de la mà de Déu. Però el pitxor no és això, sinó que el poc que tenim, no sambem, o no volem, treure-li el suc de la millor manera possible.

Hi ha una biblioteca municipal, oberta diàriament per a tothom, una escola de mallorquí, i... poques coses més. S'ha intentat, i encara continua, una revista feta dins la Vila, per vilafranquers i per als vilafranquers. Però tampoc no l'aprofitam, no li treim tot el suc que podríem.

Si volem un poble viu, hem d'utilitzar, al màxim, el poc que tenim, i així anar creant el molt que ens manca.

Antoni Amengual

INFORMACIÓ MUNICIPAL

PLE DEL DIA 21 D'OCTUBRE

Llegit l'esborrany de l'acta de la sessió passada, se li feren fins a cinc afegits. (El detall dels cinc afegits podeu trobar-lo al tauló d'anuncis de la Casa de la Vila).

Acceptades les rectificacions (o més ben dit: afegits) amb una votació que obtengué nou vots a favor i una absència, llavors sí que l'acta fou aprovada unànimament.

Entrant a l'orde del dia: "Pla d'obres i serveis", encetà la qüestió la proposta d'un grup de perllongar (deixar damunt la taula, acostuma dir-se a les realcions oficials) l'aprovació d'aquest projecte. ¿Fins quan? Fins haver gestionat que pugui dur-se a terme el clavegueram (alcantarillado). Aquesta proposta promogué un debat llarg i amb punts de vista ben enfrontats: Això sí, després de discutir-ho a fons, hi va haver unanimitat per arribar als següents acords:

1º. Que l'assumpte quedàs damunt la taula.

2º. Demanar al Consell, per escrit que la subvenció objecte del debat, per tractar-se d'una qüestió de urgència, fos traspassada a l'obra del clavegueram, quantitat per quantitat.

3º. Designar delegats per a realitzar les gestions convenientes, excepte les que puguin requerir acord previ, a Dª Bàrbara Català, D. Sebastià Nicolau, D. Bartomeu Oliver i D. Josep Sansó. Aquí el grup d'AP va fer constar que recolzava les gestions encara que no hi participava perquè ells ja havien tingut converses sobre aquest assumpte amb el Consell.

4º. En cas de no arribar a bon port les gestions decidides, es tornaria al Pla original.

Després d'això, per unanimitat, es va acordar deixar damunt la taula els altres punts de l'orde del dia.

PERMANENT DEL 17 D'OCTUBRE

1. L'acta de la passada sessió fou aprovada per unanimitat.

2. El Compte de Caudals referent al tercer trimestre de l'actual exercici després de deliberar, quedà aprovat amb quatre vots a favor i un en contra.

3. Biblioteca Municipal. Per a la compra de llibres, d'acord amb el conveni firmat amb el que llavors era "Consell General Interinsular", s'acceptà la proposta de la llibreria Selecta.

4. Aprovació de pagaments. Després d'afegir una factura (per via d'urgència) l'import pujava a un milió quaranta-nou mil vuit-centes dues pessetes. Aprovats tots els pagaments; per unanimitat excepte un paquet que ho fou amb un vot en contra.

5. Llicències d'obres. Se'n presentaren quatre, que foren acceptades, per unanimitat. A una d'elles, la de la Telefònica, li posaren un parell de condicions.

6. L'informe trimestral del servei de recaptació, aprovat amb quatre vots a favor i un en contra.

7. Finalment, s'aprovà, per unanimitat, la liquidació presentada per l'Apoderat i que fa referència al tercer trimestre del 1983.

LLEI DE
NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA
ARA

MARGE O CARAMULL DE PEDRES?

El dissabte de Nadal de l'any 1945, les antenes de la Radio Vaticana feien arribar als països europeus, encara dins la pols i el fum de les bombes, i als de l'Amèrica del Nord (llavors, per aquí, encara li dèiem "el món" a aquest tros) unes paraules clares i compromeses de Pius XII: "aconseguir la pau passa per aconseguir la democràcia; i aconseguir la democràcia suposa fondre la massa per a convertir-la en poble".

MASSA ho deim a un caramull de coses, o de persones acaramullades com si fossin coses, com si sols comptassin pel seu número. POBLE, és un conjunt de persones, cada una lliure, conscientment lliure, i que s'uneixen (es fan solidaris) per constituir un poble.

Un caramull de pedres no és sinó un caramull, que fa nosa o es fa servir de barrera. Per construir un marge, hi ha que agafar les pedres del caramull, una a una, colocar-les, amb mans de mestre marger, a fi d'aguantar la terra de la marjada on creixeran els arbres.

El Papa Pius XII parlava, aquell dissabte de Nadal, a la societat europea, no directament a l'Església. Que l'Església ha d'èsser POBLE i no MASSA, ell ho donava per descomptat.

Anys després, el Concili va parlar de l'Església no com a "societat perfecta" que voldria dir: com un caramull de pedres col·locat on l'amo vol ("amo" amb lletra petita, per favor!), sinó com a POBLE de DÉU, on, reunits per l'Esperit, tots estam junts perquè volem.

Però... ens costa passar dels bons desitjos als fets. Per exemple, si dins l'Església no som pedra del caramull, sinó pedra del marge, jo tenc la meua paraula a dir, no sols anar repetint com un lloro... Una paraula responsable (això sí). Paraula de "pedra" que és part d'un marge, que té una finalitat... Sí. No qualsevol paraula. Però tampoc qualsevol silenci.

I no ho solem fer. Cert que desanima el veure com a qualcú li enfloquen un tapamorros quan parla. I ens donen una bona excusa per a cultivar la peresa i la comoditat. Però... ¿volem o no volem ésser pedra del marge, persona lliure que fa poble?

Per exemple, jo estic cansat que parlin en nom meu (en nom de los "católicos españoles", o "del clergat") quan ningú m'ha demanat el meu parer en qüestions damunt les quals tenc obligació de pensar i d'opinar. No "dret", sinó obligació de fer-ho.

Em va treure de polloguera llegir als diaris una carta "en nombre de los católicos españoles" donant les gràcies al Papa per haver entregat una bona part del donatiu que li férem entre tots, ara fa un any, a una institució anomenada "Editorial Católica". En nom meu, ningú té el dret a donar aquestes gràcies sense haver-m'ho consultat. ¿Som pedra del marge o del caramull? ¿Hem de fondre la massa per fer-ne un POBLE (també, i primer, a l'interior de l'Església) o deixar-ho anar, com si fossin paraules guapes... d'altre temps?

Però és que no ho són. Jo hi continuu creient. Pentura encara més ara, quan sé, i bé, per experiència, que fer marge suposa molta de paciència, i aguantar la coïtja de moltes engrunades de dits... i que aparenti caparrudesa el que és Esperança. Sobretot ara, quan es posen de manifest els forts interessos perquè l'Església no sigui aquest llevat de l'Evangeli ("perillós" llevat per a determinats i concrets "interessos"), llevat capaç, per la força que li ve de Jesús, de tovar en vertadera i engrescadora democràcia a la nostra societat.

Miquel Mulet Coll

NOTICIES FRESQUES

HEM REBUT I AGRAÏM

Del Parlament de les Illes Balears, el Butlletí Oficial del Parlament. No és necessari dir que els seus exemplars estan a la disposició de tots els nostres lectors.

Del Cap del Gabinet de Premsa del mateix Parlament, en nom del President, una cordial convidada per assistir a la Sessió del dia 20 d'Octubre, inici del període ordinari de la present legislatura.

Del President del Consell Insular de Mallorca, unes invitacions per a la primera representació al Teatre Principal de Ciutat, obrint la temporada oficial amb l'obra d'Angel Guimerà: "Maria Rosa".

De l'"Institut d'Estudis Baleàrics" el llibret acabat de sortir: "Cronologia de les crisis demogràfiques a Mallorca; segles XVII - XIX".

EXCURSIÓ

El Grup excursionista, amb tots els qui vulguin acompanyar-los, pensen anar, el dia 13 de Novembre, a una: "TORRADA A SA FONT DES PEDREGUERET".

Sortiran de Sa Plaça de s'Estany a les vuit i mitja del matí.

Convé apuntar-se al Cafè Amengual o La Caixa, abans de dia nou. I depositar quatre-centes pessetes.

FESTES DE SANTA BARBARA

Quan tancam l'edició del present número, al començament del mes de Novembre, el programa de les festes de Santa Bàrbara pareix que està embastat del tot. Falta repuntar. Això vol dir que convindrà esperar el programa oficial, ja que les coses només embastades no es poden engronsar molt.

Ara bé, pareix que a Missa (ja que enguany Santa Bàrbara cau en diumenge) serà el vespre del mateix dia quatre, amb la bunyolada que ja s'ha fet costum.

Que pareix també quasi segur que podrem escoltar, uns dies abans, als Blauets de Lluc oferint un concert a la Vila... I la revetlla... I els caparrots, que ja hi ha al.lots que preparen... I els tamborers... I Sa Parra enllestint una comèdia d'autor vilanfranquer.... I...

DIADA DE PREMSA FORANA

El passat diumenge, dia 16 d'Octubre, preguèrem part a la Diada de Premsa Forana, com solem fer-ho unes dues vegades a l'any.

Aquesta darrera fou entorn a la revista de la veïnada vila de Petra: "Apóstol y Civilizador", que ja ha arribat al número cent.

Enhorabona a la publicació petrera (que també ens edita SANTA BARBARA a la seva impremta) i gràcies per l'extraordinària acollida, amb dinar de festiva germanor al Puig de Bonany.

El mateix dia, l'Associació de la Pensa Forana de Mallorca, es va reunir en Assemblea ordinària al saló del Museu Juniperià, decidint, entre altres assumptes d'orde intern, la convocatòria dels "Primers Premis Premsa Forana" d'acord amb les Bases que publicam a aquest mateix número.

CONCURS PERIODÍSTIC

L'Associació Premsa Forana de Mallorca", amb la col·laboració de la Caixa d'estalvis "Sa Nostra", convoca el Primer Concurs Periodístic "Associació Premsa Forana de Mallorca" amb l'objectiu de premiar els millors treballs sobre temes d'actualitat a Mallorca. El concurs es regirà per les següents BASES:

1ª. Els treballs que hi participin estaran escrits en llengua catalana.

2ª. Els treballs s'hauran publicat dins els terminis fixats, a qualsevol de les publicacions associades.

3ª. Podran participar-hi tots els col·laboradors habituals de les publicacions.

4ª. L'extensió serà d'un mínim d'un fol i mig mecanografiat a doble espai i a una sola cara i d'un màxim de tres. Hi podrà haver informació gràfica.

5ª. Per optar al premi, els treballs s'hauran d'haver publicat dins els següents terminis: des de l'Octubre del 1983 fins a dia 30 d'Abril del 1984.

6ª. Per optar al premi, l'autor del treball, per mitjà del director de la publicació on hagi sortit a llum enviarà el retall del mateix per triplikat a l'Associació.

7ª. El Jurat es donarà a conèixer en el moment de la concessió dels premis i el seu veredicté serà inapal·lable.

8ª. El veredicté es farà públic dins el mes de Maig del 1984. El lloc i el dia seran comunicats oportunament.

PEREGRINACIÓ A LLUC

Aquestes setmanes han començat a pujar a Lluç peregrinacions de diferents pobles de Mallorca.

Convé saber que, perquè no es donin aglomeracions massa grosses, s'ha fet un calendari d'aquestes peregrinacions.

A Vilafranca, juntament amb els pobles veïnats, ens correspondrà anar-hi el diumenge dia 18 del proper mes de Març. Això vol dir que la peregrinació, a nivell de Comarca, tindrà la seva preparació, i organització, al començament de la Corema.

HORARI DEL METGE

RECEPTES: dimarts i divendres, de les 9,30 a les 11,30.

Després, hi haurà una hora de consulta.

Els altres dies: consulta de 10,30 fins a les 12,30.

(ve de la darrera plana)

Què vols que et digui -segueix-gasten més avui en un part, sols amb sa canestreta de sa mare, que llavors en mantenir un al·lot tot l'any, maldament el surassin de viveró.

Tu veus ara aquests negrets que surten per la televisió?, idè llavors tots erem negrets. Això sí, jo que la conec quasi tota, puc dir que la gent d'aquest poble és molt bona, però molt, i jo l'estim molt.

Bé, tot això està molt bé, però ¿si hi havia complicacions, una cessària per exemple, com ho fèieu?

Cessàries?, no n'hi havia llavors de cessàries. Però si hi havia complicacions enviàvem a demanar l'especialiste, el de Felanitx sobretot.

I el metge que ni havia al poble?

No, ell no intervenia. Pensa tu que a les seves dones les assistia jo.

Però tot anava bé. Durant tants d'anys només se'm va morir una partera i això que la varen veure quatre metges.

Ah!, i després de tenir s'al·lot anava a veure-les fins que sortien a Missa.

I què hi troba de com es fan els parts avui en dia?

Jo crec que tot lo natural és millor. En casos difícils sí, crec que és bo això sense dolor; però si el part es presenta normal és millor que la dona el tenguí per ella mateixa. Amb una paraula, aquí varen néixer bessons i no hi va haver cap problema. En canvi avui, les tenen a l'hospital i pareix que han fet un miracle.

Llavors tenia molta importància la confiança amb sa comare. Per això ningú anava a Ciutat a tenir els al·lots, -bé, n'hi havia que no hi podien anar. No tan sols això, sinó que vilafranques que vivien a Ciutat venien aquí quan havien de tenir s'al·lot.

Moltes gràcies a aquesta dona que per a nosaltres sempre serà SA COMARE. Joan Bauzá "Not"

• G L O S E S •

ALS QUINTOS I QUINTES DEL 84

es poden cantar.

Jo tenia una canyeta
que mon pare me la rompé,
si jo tengués un guerrer
li faria sa traveta.

A sa vorera de mar
vaig trobar una titina,
m'estim més trobar sa nina
que me vulgui per casar.

Vos que teniu una fia
madona, si me la donau,
jo li cosiria es trau
i es vestit de cada dia.

Noltros hem d'anà a cantar
abaix de sa finestreta,
perquè hi guaita una nineta
i anit l'hem de fer ballar.

Vos ho dic per si no ho sabeu
que no he tengut cap professor,
vos cantaria una cançó
si jo tengués bona veu.

N'hi ha que se posen a batre
abans d'acabar de segar
de quintes més guapes no n'hi ha
com sa del vuintanta-quatre.

D'aqueixa quinta, redell!
m'agradaria molt esser-ho
perquè amb un fil de butifarró
en faria un bon ramell.

N'hi ha qualcun que se posa dret
quan en sent un altre que riu,
els aucells a dins "Es Niu"
en s'hivern no hi tenen fred.

El cel està ple d'angelets
i també de moltes més coses,
veure que es capullos ja són roses
se coneix que ja tornam vellets.

Se coneix que hi posaren fems
a sa terra d'aquest jardí,
perquè a jo me varen dir
que hi ha roses de tot temps.

En sa nit surten estrelles
i si les mires, enlluernen,
estarem bé si mos governen
aquests estols de meravelles.

Es gorrions fan piuladissa
abans d'anar-se'n a dormir,
jo m'agradaria molt estar-hi
amb aqueixa gran mescladissa.

Si no pegassin gaire esclats
mal, no se'n farien gens,
si això hagués vengut a nostro temps
mare santa! que de desbarats.

N'hi ha molts que duen dol,
sa vida els ha tractat amb duresa,
però vltros amb tanta bellesa
casi, casi feis ombre an es sol.

Es qui juguen a "baloncesto"
no poden caminar a poc a poc,
ell podria està en es vostro lloc
jo, em posaria an es seu "puesto".

Aquesta la vos fa En Tomeu:
Ets aucells quan prenen es vol
pareix que van cap a l'infinit,
m'agradaria poder estar unit
per anar a córrer amb s'estol.

Jaume Nigorra

Gloses de l'amo En Toni Salero

*Es casineros van polents
i se viuen esquena drete
i se guanyen sa pesseta
a damunt ets innocents.*

*Que en direm d'es botiguers
que les guanyen a grapades
ses coses són redoblades
han de gonyar un excés.*

*Hem de parlar d'es forners
per dir-ho així com és
que es pa molts de pics no fa es pes
i això pega a s'enrevés.*

*Sabem que es mes de Nadal
es mes de ses Matines
es fadrins a ses fadrines
les paguen qualque jornal.*

✦ < CLUB D'ESPLAI >

Aquí hi ha uns dibuixos que vos ensenjen a fer una miloca i en el costat hi ha ses instruccions i material que heuren de manester, per fer ses milloques.

Veiam! si en orem volar moltes, es dies que faci vent per damunt la vila.

MATERIAL DEL INSTRUMENT

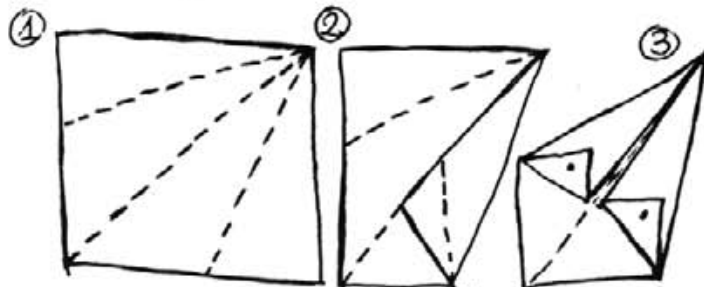
Una cartulina o paper gruixat.
fil d'emplomar (o pescar) llarg,
troços de roba i diaris

EINES PER FER-HO:

Estidores

CONFECCIO

Seguir el dibuix. La cua de la miloca ha d'esser molt llarga i quand més pesada millor (flocs de roba o paper diari).

CANÇÓ D'ANIMACIÓ

Som un equip para pa...
fi com el vent para pa...
Juga ple de coratge;
perque són tots
molt bons i valents, ue, ue, ue.

DE JUNY A SETEMBRE

Amor d'estiu, per mi inacabable;
jo no m'atrevia mai a dir-te res.
Hauria trencat tota aquella màgia
de moltes estones mirant-te en secret.
I any darrera any, sempre amb l'esperança
de tornar a veure els teus ulls gers.
Tu eres per mi la tendre anyorança,
també l'esperança d'un futur feliç.

PERQUÈ ERA DE JUNY A SETEMBRE
QUAN ET CONVERTIRES EN EL MEU ANHEL.
QUAN DEL TOT OMLIES AQUELL, EL TEU AIRE,
AIRE QUE ET PORTAVA TOT L'AMOR D'UN NEN.

I tots aquells anys, de cop, ens marxaren;
i varen partir cercant nous indrets;
la nostra tonada ja queda llunyana,
encara el meu cor a voltes la sent.

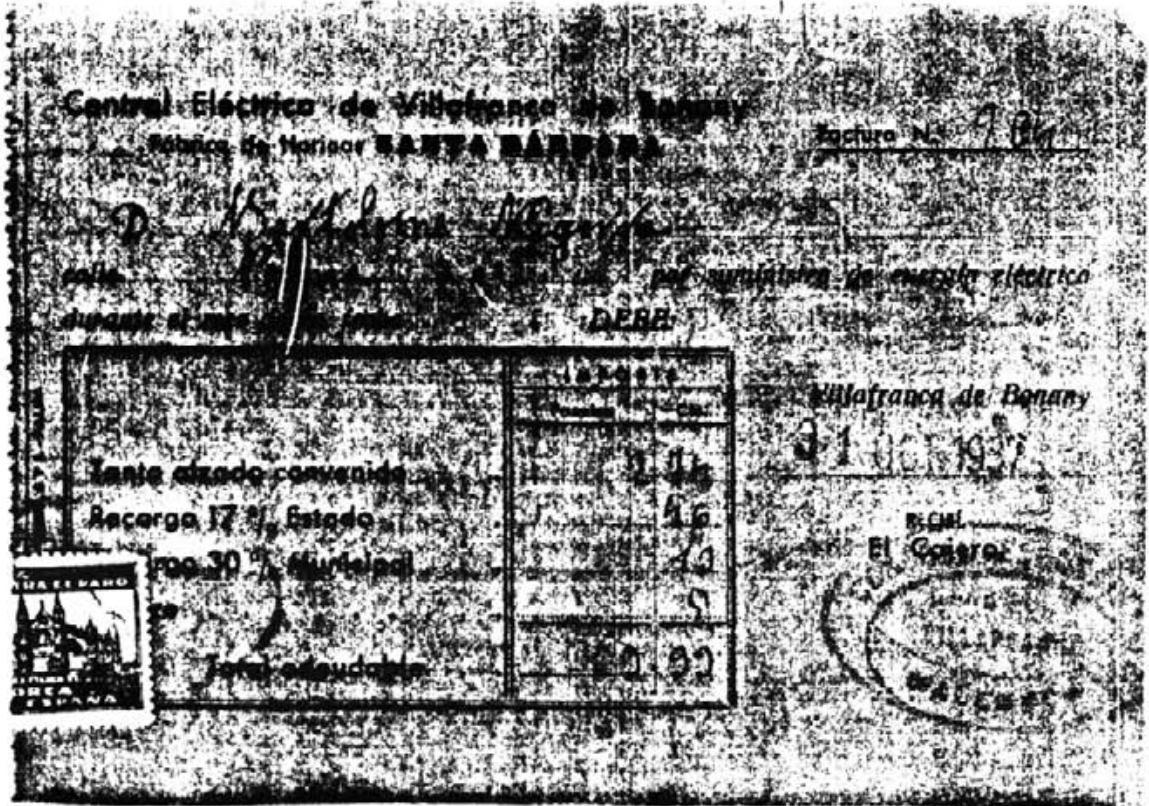
I al vuere't de nou, em torna i ressona,
la veu em tremola i el cor s'encongeix.
De nou els teus ulls, de nou el teu flaire,
no sé si el que et mira encara és un nen.

PERQUÈ ERA DE JUNY A SETEMBRE
QUAN ET CONVERTIRES EN EL MEU ANHEL.
QUAN DEL TOT OMLIES AQUELL EL TEU AIRE,
AIRE QUE ET PORTAVA TOT L'AMOR D'UN NEN.

I no em cansaré de buscar una draçera,
que em porti al darrera, a tot aquell temps
Vull tornar a ser un nen i que tu fossis ne
i on la nit serena, nostre amor present.

Joan Ribas Monfort

AHIR ERA AHIR

Aquí teniu el "retrato" d'un rebut d'electricitat, Però no vos pensàssiu que ara només ens costarà tres pessetes i trenta-tres cèntims cada mes. Aquest compte, com podeu veure, és de l'any 1937.

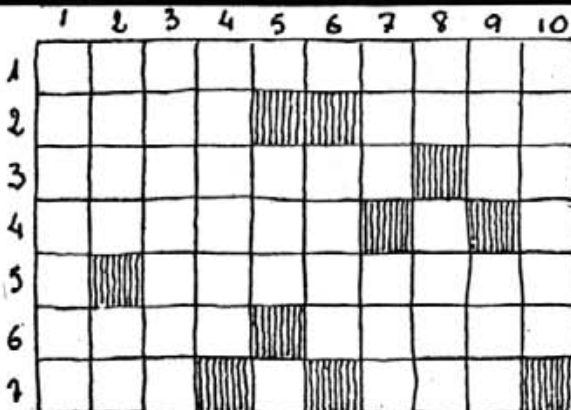
Si el comparam amb els rebuts que ara ens envia el Banc o Caixa, hi trobarem diferències i també coincidències. Pentura més coincidències de fons de les que apareixen en una primera ullada.

Totd'una ens fixam amb una diferència grossa: "Central Eléctrica de Villafranca de Bonany. Fábrica de Harinas SANTA BARBARA", és ben diferent a GESA.

En canvi: "Recargo 17% Estado"; "Recargo 30% Municipal" i "Timbre", ¿no trobau que, amb això, l'any 83 no és gaire diferent al 37?

També hi ha un segell, o mig només n'ha quedat al rebut) per un import de "sis cèntims", una peça grossa i una petita, destinat a la "Lucha contra el paro". Vol dir que n'hi havia. Aquesta realitat tal volta no ha fet sinó canviar de nom entre nosaltres. I també ha tingut qualque parèntesi, com els dels anys seixanta. Abans deien: "Anar a Amèrica". Més tard: "Lucha contra el paro". Després "Emigrar a Centre-Europa". Ara: "Atur" (o encara "paro"). ¿Li trobarem un nom nou, o aconseguiem aturar l'atur?

MOTS ENCREUATS

HORIZONTALS.- 1-Muntanya de l'illa de Mallorca. 2-Atzavara. Agutzil, sicari. 3-Persona instruïda en literatura. Article familiar femení. 4-Gingivitis. La lletra setze de l'alfabet. Símbol químic del nitrogen. 5-Repetició, recaiguda. 6-Governador. Delegat, emissari. 7-Sacca, bossa. Vocal. Andre...compositor peruà.

VERTICALS.- 1-Calamitats. 2-Lleuger, veloç. Extremitat. 3-Irònic. 4-Jersey. 5-Adinerat, opulent. 6-Consonant, Casa de caritat. 7-Llevant. D'ençà. 8-Article literari femení. Taca, lletia. 9-Flor heràldica. Urna, tassó. 10-Afamat, famolenc.

CONVERSAM AMB ... SA COMARE

Escoltant a la persona que ha ajudat a venir al món a l'immensa majoria dels vilafranquers de menys de 45 anys sembla que passa per davant els teus ulls una pel·lícula de la més recent història del nostre poble.

Res més fàcil que parlar amb ella; les anècdotes, les idees i comentaris, surten sense dificultat de la seva boca. Es veu, a primera vista, que ha estat i és una enamorada del seu treball.

El nom potser digui poc. Perquè: Damiana Fiol Marimón, deixà de ser tal quan abandonà el seu Montuïri natal i vingué a Vilafranca per convertir-se en SA COMARE.

Començam la xerrada demanant-li quin temps ha exercit la seva professió.

Vaig venir a Vilafranca el 35, el dia del Dijous Bo; i no va ser fins l'any passat quan em vaig retirar. Això suposa què a moltes cases del poble he ajudat a néixer a tres generacions it'imagines? Ah!, però quan vaig arribar, vaig venir com a practicant perquè encara no havia complit els vint-i-un, i llavors, fins que eres major d'edat no podies ser comare.

Idò, èqui era la comare del poble?

No, si ho era jo, perquè sense ser-ho oficialment tenia permís per assistir parts "normals".

Aquí comença a explicar-me el que s'entenia per un part "normal", fent-me saber que, encara que avui no pareix ver, tot succeïa així com ho conta.

Mira, la gent que vivia a fora vila venia a cercar-me en carro i lo que trobaves no es pareïa en res a una clínica. Vaig anar a una casa que sols no hi havia fogó i vàrem haver de fer-ne un amb dues pedres per poder bullir s'aigua. Cases eixaubades, poques, eh. I d'això que tan s'empra ara res, només empràvem pedaços de llista, sí, trossos de camisa. Això sí, ben nets, perquè ja que no hi havia res més el menys que no hi faltàs netedat.

I s'al·lot, saps on el posàvem qualche vegada?, idò dins una senalla amb un poc de palla i un pedaç damunt (la senalla aiximateix solia ser la més nova que tenien -aclareix ella-).

(acaba a la pàgina 7)